

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 1890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

7/61976
G.K.148

HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU'NUN
TBMM 7/61976 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Edirne ili, Keşan ilçesi, Sazlıdere Köyü sınırları içerisinde Saros Körfezi'nin Sazlıdere Köyü ve Gökçetepe Köyü arasındaki kıyı bölgesine, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında Saros FSRU (Floating Storage and Regasification Unit-Yüzer Depolama ve Gazlaştırma Tesisi) Gemi İskelesi faaliyetleri başlatılmıştır. 100.000 bin ton ağırlık taşıma kapasitesine sahip yüzer LNG depolama ve gazlaştırma gemilerinin bağlanabilmesi amacıyla 270 metre uzunluğunda bir iskele planı bulunmaktadır. Buna ek olarak, 52.3 hektarlık alana, dolgu ile inşa edilmesi planlanan limanın yanı sıra römorkörlerin bağlanması için yine dolgu platformlar yapılacaktır.

Saros Gönüllüleri başta olmak üzere bölge halkı tarafından kabul edilmeyen projenin iptali için 3 ayrı iptal davası açılmış, 45 bin imzalı itiraz dilekçesi oluşturulmuştur. Yüksek risk grubunda olduğu dikkate alındığında meslek örgütleri, uzmanlar ve bölge halkının projeye yaptığı itirazların göz ardı edilerek devam ettirilen projenin geri dönülemez çevre tahribatlarına yol açacağı konusunda hemfikirdir.

Bu bağlamda;

- 1- Saros FSRU Gemi İskelesi için belirlenen alan, 2006 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla Saros Körfezi Kültür ve Turizm Geliştirme Bölgesi ilan edilmiştir. Bu özel bölgeye 320 metrelik liman ve 17 km' lik kara boru hattı yapılması kamu yararına aykırılık teşkil etmemekte midir?
- 2- Edirne İdare Mahkemesi'nin 1. ÇED davasında verdiği 2 ayrı iptal kararı ve üç ayrı davanın bilirkişi raporları neden görmezden gelinmiştir? Hukuksal süreç tamamlanmadan başlayan ve halihazırda son hızla devam eden inşaattaki bölge arazilerine Acele Kamulaştırma yönteminin uygulanmasının gerekçesi nedir?
- 3- ÇED için yapılması gereken İnceleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısının pandemi sebebiyle iptal edildiği bildirilmiştir. Pandemi döneminde ÇED Halkın Katılım Toplantıları, Bakanlıkça ertelendiği halde neden Saros FSRU projesinin ikinci ÇED İnceleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısı halkın katılımı olmadan yazılı kurum görüşleri alınarak ve fiilen kurul toplanmadan yapılmıştır?
- 4- Saros FSRU Liman ve Boru Hattı Projesi üst ölçekli planlara aykırı mıdır? Yürürlükteki Edirne ve Trakya Çevre Düzeni Planları, koruma, gelişme ve planlama ilkelerine, strateji ve plan kararlarına göre proje alanı Liman olarak işaretli midir? Proje alanı Alt ölçekli planlar ve üst ölçekli planlarda nasıl tanımlanmıştır?

- 5- Proje hayata geçirilirse, dünyanın kendini temizleyen ve bakir olan nadir körfezlerinden biri Saros Körfezine FSRU gemilerinin balans sularıyla farklı denizlerden çeşitli istilacı türlerin taşınacağı bilinmektedir. Bu farklı deniz türlerinin, Saros Körfezi'ni melezleştirerek, denizdeki canlı yaşamına olası negatif etkileri araştırılmış mıdır?
- 6- BOTAŞ'ın dış ticaret amacıyla Saros Körfezi'ne yapmakta olduğu FSRU limanına hangi ülkelerden doğalgaz getirilip hangi Avrupa ülkelerine gaz transferi gerçekleştirilecektir?
- 7- Ülkemizin bu ticari faaliyetten öngörülen kazanımı nedir? BOTAŞ olası ticari kazanım miktarlarını gaz alım taahhütlerini ve anlaşmaları şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşmış mıdır?
- 8- Proje kapsamında 10.000 ağacın kesildiğini ve kesilen ağaçların yerine 100.000 ağacın dikildiğini görsellerle bildirilerek söylenmiştir. Keşan'da 100.000 ağacın dikilebileceği uygunlukta bir bölgenin var olmadığı bilinmektedir, bahsi geçen sayıda ağaç nereye dikilmiştir?
- 9- Bölge halkının açtığı 2. ÇED raporu iptal davası "üstün kamu yararı var denilerek iptal edilmiştir. Bu iptal davası için 200 bin imza toplanmıştır. Söz konusu üstün kamu yararı nedir? Bu yarar kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- 10- Liman inşaatı için Denizin oksijen kaynağı deniz çayırları dünyada ilk defa denenilen bir yöntemle; proje bittikten sonra tekrar yerine dikilmek üzere taşınmıştır. Taşınan yerin koordinatları nedir? Deniz çayırlarının yaşamsal durumu nedir?
- 11- Proje fay hattına 7 km yakına yapılmaktadır, olası bir deprem riskine karşı güvenlik önlemleri alınmış mıdır? ÇED raporunda "Tsunami riski yok" denmekle birlikte, 150 metre derinlikleri bulan fay yarıklarında deprem etkisiyle oluşacak erozyonun tsunami yaratma ihtimali hesaplanmış mıdır?
- 12- Söz konusu boruların, yanan orman alanlardan geçirildiği belirtilmiştir. Yanan orman alanları Anayasal koruma altında değil midir?

CEVAPLAR

Edirne İli, Keşan İlçesi, Sazlıdere Köyü Mevkiinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş (BOTAŞ) tarafından yapılması planlanan "Saros FSRU Gemi İskelesi" projesi ile ilgili olarak yürürlükteki üst ölçekli planlarda liman olarak işaretli olmamakla birlikte, Edirne İli 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP), Plan Hükümleri'nin "2.58" maddesinde (Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 ölçekli ÇDP-Plan Hükümleri'nin "2.10.36" maddesinde) ; "2.58. Bu plan ile belirlenen kararların yanı sıra ihtiyaç olması halinde güvenlik, sağlık, eğitim vb. sosyal donatı alanları, büyük kentsel yeşil alanlar, kent veya bölge/havza bütününe yönelik her türlü atık bertaraf tesisleri ve bunlarla entegre geri kazanım tesisleri, arıtma tesisleri, sosyal ve teknik alt yapı, belediye hizmet alanı, mezbaha ve otopark alanlarına ilişkin alt ölçekli planlar, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında kalanlar için "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının bulunması, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşlerinin olması kaydıyla bu planda değişikliğe gerek olmaksızın kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır. ..." hükmü yer almakta olup anılan hüküm maddesi uyarınca ÇDP'de gösterilmeyen teknik alt yapı tesislerine/projelerine ilişkin alt ölçekli imar planları Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında kalanlar için "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının bulunması, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşlerinin olması kaydıyla ÇDP'de değişikliğe gerek olmaksızın kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince hazırlanarak onaylanabilmektedir.

Edirne İli, Keşan İlçesi, Sazlıdere Köyü Mevkiinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş (BOTAŞ) tarafından yapılması planlanan "Saros FSRU Gemi İskelesi" projesi ile ilgili olarak, 02.08.2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı'nın kararı ile kamu yararı kararı alınmıştır.

Proje alanının, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca 08.12.2006 tarih ve 26370 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Saros Körfezi Kültür ve Turizmi Koruma ve Gelişim Bölgesi sınırları içerisinde kaldığı Nihai ÇED Raporunda da belirtilmekte olup, projeye ait 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planı; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü) 24.12.2019 tarihli yazısı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı Plan İnceleme ve Değerlendirme Kurulunun 12.11.2019 tarihli kararı doğrultusunda, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 7. maddesi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 7. ve 10. maddeleri uyarınca onaylanmıştır. Saros Körfezi Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi sınırları içerisinde , Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş tarafından hazırlatılarak Bakanlığımıza iletilen Saros FSRU Yüzer Depolama ve Gazlaştırma Tesisi İskelesi ve Yardımcı Tesisleri Projesi 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Kültür ve Turizm Bakanlığı Plan İnceleme ve Değerlendirme Kurulunun 09.08.2021 tarihli kararı doğrultusunda 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 7'nci maddesi uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü) tarafından onaylanmıştır.

Edirne İli, Keşan İlçesi, Sazlıdere Köyü Mevkiinde, BOTAŞ tarafından yapılması planlanan "Saros FSRU Gemi İskelesi" projesi ile ilgili olarak, ÇED için yapılması gereken İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (İDK) toplantısı iptal edilmemiştir. İnceleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısı İDK komisyonu Kurum üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilmekte olup, İDK toplantısına halkın katılımı olmamaktadır. Coronavirüs (Kovid-19) salgınından

vatandaşlarımızı korumak ve salgının yayılmasını engellemek için Cumhurbaşkanlığı makamınca onaylanan ve Resmi Gazete'de yayımlanan genelgeler ile alınan önlemler kapsamında bahse konu proje için toplantı düzenlenmeyeceği 21.04.2020 tarihli yazımızla bildirilerek, ÇED Yönetmeliği'nin 12. maddesi 2. bendinde yer alan hüküm uyarınca İDK komisyon üyesi kurum/kuruluşların yazılı görüşleri alınarak ÇED Yönetmeliği'nin 12. maddesi gereği süreç yürütülmüştür.

Proje alanı ve etki alanındaki flora/fauna türleri ve yaşam alanları ile bu kapsamda yapılan çalışmalar Nihai ÇED Raporun III.9 da açıklanmaktadır. Proje kapsamında yapılacak faaliyetlerin Saros Körfezi deniz ve kıyı ekosistemi üzerindeki etkilerini değerlendirmek amacıyla Uzman Hidrobiyologlar Prof.Dr. Aydın AKBULUT ve Doç. Dr. Burak Ali ÇİÇEK tarafından arazi ve literatür çalışması yapılmıştır. Çalışma sonrası hazırlanmış olan Saros FSRU Gemi İskelesi Deniz Ekosistemi Ekolojik Araştırma Raporu Nihai ÇED Raporu Ek-27'de verilmiştir. Saros FSRU Gemi İskelesi Deniz Ekosistemi Ekolojik Araştırma Raporunda Uluslararası Sözleşmelere göre projenin değerlendirmesi yapılmıştır.

Planlanan proje ile ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün 04.05.2020 tarihli görüşü gereği proje alanında inşaat faaliyetleri başlamadan inşaat faaliyetlerinin doğrudan etkileyeceği (tahrip edeceği) bölgede bulunan deniz çayırlarının (Posidonia oceanica ve Cymodocea nodosa) belirlenecek uygun bölgeye taşınacağı hususu Nihai ÇED Raporunda faaliyet sahibince taahhüt edilmiştir. Nihai ÇED Raporunda oluşturulan "Deniz Çayırları İzleme Planı" gereğince taşıma yapılan yerin koordinat bilgilerinin Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve proje sahibi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından verilmesi uygun olacaktır.

Proje sahasının 1. derece deprem bölgesinde yer alan Saros Körfezinde bulunduğu deprem riski nedeni ile liman, boru hattı ve bölgenin etkileneceği iddiaları Nihai ÇED Raporu Bölüm III.4.1, Bölüm III.4.2, Bölüm IV.28, Bölüm IV.29 başlıkları altında değerlendirilmiş olup ayrıca proje alanı ve kara boru hattı için doğal afet riski ve risk hesaplamaları detaylı olarak Nihai ÇED Raporu Ek-16'da yer alan İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu'nda ve Ek-17'de verilen Jeolojik ve Jeoteknik Etüt Raporu'nda incelenmiştir.

Hazırlanan ÇED Raporu ile ilgili olarak komisyon üyelerinden olan Edirne Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 06.02.2019 tarihli kurum görüşünde; "ÇED Raporunun incelenmesi ve saha gözlemleri neticesinde herhangi bir afet riski gözlenmemiş olup ÇED Raporu uygundur. Bundan sonraki yapım aşamaları sırasında belirtilen önlemlerin alınması ve herhangi bir afet riski ortaya çıkması durumunda kurumumuza gerekli bilginin verilmesi gerekmektedir." denilmektedir. Bu kapsamda ÇED Raporunda belirtilen tüm önlemler alınarak sahada inşaat ve işletme çalışmaları gerçekleştirileceği hususu taahhüt altındadır.

Projeye ilişkin 3 ayrı dava ya da 2 ayrı iptal kararı bulunmamaktadır. "Saros FSRU Gemi İskelesi" projesi hakkında Bakanlığımızca 19.04.2019 tarihli ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Edirne İdare Mahkemesi'nde açılan ve bozmadan sonra E.2020/938 esasına kayden Bakanlığımız aleyhine açılan davaya ilişkin, Edirne İdare Mahkemesinin 11/06/2021 tarihli ve K.2021/943 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptali yönünde karar verilmiştir. Danıştay 6. Daire'nin 01.03.2022 tarihinde tebellüğ olunan, 18/11/2021 tarihli ve E.2021/7662 K.2021/12757 sayılı kararı ile ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına ve işlem hakkında karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilmiştir.

Bakanlığımızca verilen 19.04.2019 tarihli ÇED Olumlu kararının Edirne İdare Mahkemesi'nin 26.02.2020 tarihli kararı ile iptaline hükmedilmesi sonrasında, mahkemenin iptal kararı gerekçeleri dikkate alınarak yeniden hazırlanan ÇED Raporu, Bakanlığımızın 2009/7 genelgesi kapsamında 18.03.2020 tarihinde Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemi (e-ÇED) üzerinden sunulmuş ve yürütülen ÇED süreci sonunda proje için 25.06.2020 tarihinde yeniden ÇED Olumlu kararı verilmiştir. Bakanlığımızca ikinci kez verilen 25.06.2020 tarihli ÇED Olumlu Kararı'nın iptali talebiyle de, Edirne İdare Mahkemesi'nin 2020/956 esasına kayden Bakanlığımız aleyhine açılan davada Edirne İdare Mahkemesince 17/08/2021 tarih ve E:2020/956, K:2021/1056 sayılı karar ile davanın reddine karar verilmiştir. Bu karar dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun bulunmuş, bozulmasını gerektirecek bir sebep bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan karar karar düzeltme yolu kapalı olarak, Danıştay 6. Dairesinin 2022/969 sayılı kararı ile 02.02.2022 tarihinde onanmıştır.

Proje kapsamında mer'i mevzuat kapsamında tüm güvenlik önlemlerinin alınacağı Nihai ÇED Raporunda taahhüt edilmiştir.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırımlar ve İşletmeler Genel Müdürlüğü), Enerji ve Tabii Bakanlığı Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) Genel Müdürlüğü ve Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü'nden edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.